

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 34C/87/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7116207192
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Lučivjanská
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2016:7116207192.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Lýdiou Lučivjanskou v právnej veci navrhovateľky: T. Y. T.?, nar. XX.X.XXXX, bytom W. V. Č.. XXXX, XXX XX, proti odporkyni: E. Š., nar. XX.X.XXXX, bytom Ž. X, XXX XX V., v konaní o zrušení vyživovacej povinnosti k plnoletému dieťaťu, takto

rozhodol:

Počnúc dňom 3.6.2016 **z r u š u j e** vyživovaciu povinnosť navrhovateľky voči odporkyni určenú rozsudkom Okresného súdu Košice I zo dňa 7.6.2013 vydaným pod č.k. 22P/126/2012-52 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 31.3.2014 vydaným pod č.k. 8Co/95/2013-71 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Košice I zo dňa 6.2.2015 vydaným pod č.k. 22P/126/2012-145.

V prevyšujúcej časti návrh na začatie konania **z a m i e t a**.

Navrhovateľke náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa návrhom na začatie konania doručeným Okresnému súdu Košice I dňa 29.3.2016 domáhala zrušenia vyživovacej povinnosti voči odporkyni, ktorá jej bola určená rozsudkom Okresného súdu Košice I sp.zn. 22P/126/2012 zo dňa 7.6.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8Co/95/2013 zo dňa 31.3.2014 12C/183/2014-28 dňa 12.12.2014. O trovách konania navrhla rozhodnúť tak, že by nikto z účastníkov nemal nárok na náhradu trov konania.

Navrhovateľka odôvodnila návrh na začatie konania najmä tými skutočnosťami, že odporkyňa je jej dcérou a je študentkou posledného ročníka na UPJŠ Košice, odbor Psychológia, ktoré štúdium ukončí v priebehu mesiaca máj 2016 štátnou záverečnou skúškou. Vydala sa dňa 27.7.2015 a jej súčasné priezvisko je T.?. Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp.zn. 8Co/95/2013 zo dňa 31.3.2014 zmenil rozsudok Okresného súdu Košice I sp.zn. 22P/126/2012 zo dňa 7.6.2013 v časti určenia výživného na odporkyňu tak, že je povinná prispievať na výživu odporkyne mesačne sumou 180,- Eur odo dňa 4.9.2012 do budúcnosti vždy do 15 -teho dňa v mesiaci vopred. Je názoru, že ukončením vysokoškolského štúdia vykonaním štátnej záverečnej skúšky na UPJŠ v Košiciach, sa odporkyňa stáva schopnou sama sa živiť. Z uvedeného dôvodu navrhuje zrušiť jej vyživovaciu povinnosť voči odporkyni ku dňu 1.6.2016.

Odporkyňa vo vyjadrení k návrhu na začatie konania zo dňa 25.4.2016 uviedla, že škola, ktorú navštevuje, nemá ešte stanovený presný dátum štátnej skúšky, vzhľadom na veľké množstvo študentov z iných fakúlt, je do dnešného dňa vytýčený len interval štátnych skúšok (2. - 10.6.2016), pre jednodoborové študijné programy. Zrušenie vyživovacej povinnosti pokladá za bezpredmetné ku dňu 1.6.2016 z dôvodu, že v tom čase ešte bude študentkou UPJŠ v Košiciach.

Súd vykonal vo veci dokazovanie výsluchom účastníkov konania, listinným dôkazmi predloženými účastníkmi konania, pripojenými spismi Okresného súdu Košice I vedenými na súde pod sp.zn. 22P/126/2012 a 39C/251/2014, potvrdením o štúdiu odporkyne na UPJŠ v Košiciach, Filozofickej fakulty a zistil nasledovný skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp.zn 22P/126/2012 zo dňa 7.6.2013 súd určil výživné zo strany navrhovateľky k odporkyni v sume 100,- Eur mesačne, vždy do 15 -teho dňa toho ktorého mesiaca vopred, od 4.9.2012 do budúca. Dlžné výživné za obdobie od 4.9.2012 do 31.5.2013 zo strany navrhovateľky pre odporkyňu v sume 900,- Eur súd povolil navrhovateľke splácať po 30,- Eur mesačne, spolu s bežným výživným až do zaplatenia, pod hrozbou straty výhody splátok, pričom prvá splátka bola splatnou do 15. teho dňa nasledujúceho po právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti súd návrh na začatie konania zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Na základe odvolania odporkyne Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 31.3.2014 č.k. 8Co/95/2013 - 71 zmenil prvostupňový rozsudok tak, že zaviazal navrhovateľku prispievať na odporkyňu sumou 180,- Eur mesačne od 4.9.2012 do budúca, v prevyšujúcej časti návrh zamietol a zrušil výrok o dlžnom výživnom a o trovách konania. V rozsahu zrušenia vrátil vec na ďalšie konanie prvostupňovému súdu. Okresný súd Košice I rozsudkom zo dňa 6.2.2015 vydaným pod č.k. 22P/126/2012 - 145 zaviazal navrhovateľku k povinnosti zaplatiť odporkyni dlžné výživné za obdobie od 4.9.2012 do 31.5.2014 v sume 1.570,- Eur a povolil jej splátky dlžného výživného, ktoré bola zaviazaná platiť vždy spolu s bežným výživným po 100,- Eur mesačne, počínajúc mesiacom marec 2015 do rúk odporkyne až do zaplatenia, pod následkom straty výhody splátok a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Z výpovede navrhovateľky na pojednávaní dňa 17.6.2016 vyplynulo, že vyživovaciu povinnosť k odporkyni si plní na základe autoritatívneho súdneho rozhodnutia. Domáha sa zrušenia vyživovacej povinnosti z dôvodu, že odporkyňa nadobudla schopnosť sama sa živiť. Žiada o vrátenie alikvotnej časti výživného, keďže zaslala odporkyni výživné aj v mesiaci jún, pričom predpokladá, že dôjde k zrušeniu jej vyživovacej povinnosti súdnym rozhodnutím.

Odporkyňa s návrhom navrhovateľky na zrušenie vyživovacej povinnosti súhlasila. Predložila potvrdenie vydané Univerzitou Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Filozofickej fakulty dňa 7.6.2016, ktoré preukázalo ukončenie jej vysokoškolského štúdia dňom 3.6.2016. Uviedla, že nebola po ukončení štúdia evidovaná na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny Košice ako uchádzačka o zamestnanie z dôvodu, že uzatvorila pracovnú zmluvu a je v riadnom pracovnom pomere.

Podľa ustanovenia § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa ustanovenia § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa ustanovenia § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa ustanovenia § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa ustanovenia § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa ustanovenia § 65 ods. 3 Zákona o rodine výživné pľnoletých detí upraví súd len na návrh.

Podľa ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa ustanovenia § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa ustanovenia § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa ustanovenia § 163 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku rozsudok odsudzujúci na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach možno na návrh zmeniť, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov.

Zmenu pomerov možno vymedziť ako zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúcim rozhodnutiu súdu. Zákon umožňuje zmenu tak vo vzťahu k súdnym rozhodnutiam (musí ísť o rozhodnutie, ktorým bola vyživovacia povinnosť priznaná, prípadne zmenená), ako aj dohodám, vzhľadom na to, že vyživovaciu povinnosť možno určiť aj dohodou príslušných subjektov, nie len rozhodnutím súdu. V prípade úpravy vyživovacej povinnosti rozhodnutím súdu je možné, aby povinný plnil na základe dohody viac, ako mu ukladá súdne rozhodnutie.

Zo znenia ustanovenia § 78 Zákona o rodine vyplýva, že prichádza do úvahy jednak zrušenie, jednak zmena, v ktorom možno rozumieť zníženie alebo zvýšenie výživného. Ustanovenie rešpektuje dispozičný princíp a princíp oficiality. Pre zmenu alebo zrušenie rozhodnutia o vyživovacej povinnosti voči plnoletému sa vyžaduje aktivita (ide výlučne o návrhové konania) zo strany dotknutých osôb.

Občiansky súdny poriadok uvádza, že zmena rozsudku je prípustná od času, kedy došlo k zmene pomerov. Špeciálna úprava zákona o rodine výslovne neustanovuje dobu, na ktorú možno vzťahovať zmenu pomerov. Vychádza sa zo systematického výkladu v zmysle zaradenia tohto ustanovenia v spoločných ustanovení. Pri plnoletých osobách sa tvrdená zmena pomerov v minulosti posudzuje ku dňu začatia súdneho konania. Najskôr musí byť zmena pomerov daná v čase rozhodovania súdu. Nemožno rozhodnúť o zmene pomerov, ktorá ma nastať v budúcnosti. Náležitou návrhu na zmenu alebo zrušenie vyživovacej povinnosti v takomto prípade je uvedenie údajov o tom, od kedy má byť zmena vykonaná. Podanie návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti, napriek deklaratórnym účinkom rozsudku, neopravňuje povinného prestať s plnením výživného. Riadnym plnením až do právoplatnosti rozsudku sa vyhne prípadným trestnoprávnym alebo exekučným následkom v prípade, ak súd návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti nevyhoví.

V prejednávanej príhode k najväčšej zmene pomerov došlo na strane odporkyne, ktorá dňa 3.6.2016 ukončila vysokoškolské vzdelanie, a to vykonaním štátnej záverečnej skúšky na Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Filozofickej fakulte. Od ukončenia štúdia je riadne zamestnaná, pričom od doby ukončenia vysokoškolského vzdelania až do nástupu do pracovného pomeru nebola evidovaná ako uchádzač o zamestnanie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, a ani nepoberala žiadne sociálne dávky.

Pre zákonný vznik vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je relevantnou objektívna právna skutočnosť narodenia dieťaťa, jej zánik zákon spája s nadobudnutím schopnosti dieťaťa samostatne sa živiť. Schopnosťou dieťaťa samostatne sa živiť treba rozumieť schopnosť samostatne, z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady. Vyžaduje sa, aby táto schopnosť naplnila požiadavku trvalosti tohto stavu, príjem náhodného charakteru nemožno považovať za nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť. Ako okolnosť, keď trvá vyživovacia povinnosť rodičov (odôvodnená úlohou

rodiča viesť dieťa k získaniu vzdelania, a tým potrebných predpokladov na sebarealizáciu), sa tradične akceptuje štúdium. Vychádza sa z definitívnosti získania predpokladov na výkon povolania. Treba vychádzať z konkrétnych okolností prípadu. Na jednej strane treba brať do úvahy záujem vo vzťahu k jeho schopnostiam a danostiam, aby získalo vhodné predpoklady na svoje lepšie uplatnenie, na druhej strane je oprávnená požiadavka včasnej realizácie uvedených daností, aby nedochádzalo k zneužívaniu rodičovskej vyživovacej povinnosti len z dôvodu negatívneho postoja k práci (napr. zavinené rozviazanie pracovného pomeru). Dosiachnutím plnoletosti (ani inou časovou hranicou) vyživovacia povinnosť rodičov nezaniká (pokiaľ dieťa z rôznych dôvodov nenadobudne schopnosť samostatne sa živiť, vyživovacia povinnosť trvá do smrti rodiča alebo dieťaťa).

Objektívne možno konštatovať, že odporkyňa dňa 3.6.2016 ukončila vysokoškolské štúdium, zamestnala sa, a od tejto doby je možné konštatovať, že je schopná sama sa živiť a uhrádzať tak svoje potreby.

Na základe takto zisteného skutkového stavu súd vyhovel návrhu navrhovateľky a zrušil jej vyživovaciu povinnosť voči odporkyňi odo dňa 3.6.2016, a v prevyšujúcej časti návrh na začatie konania zamietol.

Podľa § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Podľa § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

Navrhovateľka mala v konaní neúspech v nepatrnej časti, ale vzhľadom k tomu, že navrhovateľke žiadne trovy nevznikli, nakoľko podľa ustanovenia § 4 ods. 4 písm. g/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších zmien a doplnkov je od poplatku oslobodené súdne konanie vo veciach vzájomnej vyživovacej povinnosti rodičov a detí, a náhradu iných trov konania si navrhovateľka neuplatnila. Súd jej preto náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Okresný súd Košice I, do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia, v dvoch písomných vyhotoveniach (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 2, 3 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (§ 251 ods. 1 O.s.p.).